

OSNOVE TAKTIKE V KOŠARKI

Taktika v širšem smislu je sklop najbolj učinkovitih taktičnih elementov, sestav (kombinacij), sistemov in oblik vodenja igre, ki jih igralci uporabljajo v napadu in obrambi.

Taktika v ožjem smislu predstavlja smotrno izbiranje in uporabljanje posamičnih, skupinskih in skupnih tehnično-taktičnih sredstev in oblik v igri s tekmečem, s katerimi želimo doseči čim boljši izid.

V košarki je taktika zelo bogata. Delimo jo na taktiko napada in taktiko obrambe. Obe pa na posamično, skupinsko in skupno (moštveno).

TEMELJNA TAKTIKA V KOŠARKI ZA DEČKE IN DEKLICE

TAKTIKA NAPADA	TAKTIKA OBRAMBE
I	I
I_ POSAMIČNA	I_ POSAMIČNA
I I_ preigravanje	I I_ proti preigravanju
I I_ gibanje v skok za žogo v napadu	I I_ zapiranje poti do koša
I_ SKUPINSKA	I_ SKUPINSKA
I I_ odkrivanja	I I_ proti odkrivanju
I I_ vtekanja	I I_ proti vtekanju
I I_ križanja z žogo	I I_ proti križanjem z žogo
I I_ blokade k žogi	I I_ proti blokadam k žogi
I I_ križanja brez žoge	I I_ proti križanjem brez žoge
I I_ blokade od žoge	I I_ proti blokadam od žoge
I I_ napad 2:1, 3:1, 3:2	I I_ obramba 1:2, 1:3, 2:3
I_ SKUPNA (moštvena)	I_ SKUPNA (moštvena)
I I_ hitri (prehodni) napadi	I I_ proti hitrim napadom
I I_ protinapad	I I_ proti protinapadu
I I_ zgodnji napad	I I_ proti zgodnjemu napadu
I I_ postavljeni napadi	I I_ proti postavljenim napadom
I I_ brez centra	I I_ osebna obramba (mož-moža obr.)
I I_ z enim centrom	I
I I_ napadi proti prehodnim obrambam	I I_ proti prenosu žoge (prehodne obrambe)
I I_ proti osebni presing obrambi	I I_ osebna presing obramba
I I_ posebne situacije	I I_ pri posebnih situacijah
I I_ pri sodniškem metu	I I_ pri sodniškem metu
I I_ pri prostih metih	I I_ pri prostih metih
I I_ pri vnpsih žoge v igrišče	I I_ proti vnosom žoge v igrišče

- **Skupna (moštvena) taktika** zajema delovanje in sodelovanje vseh igralcev v igri, v okviru izbranega taktičnega sistema in taktične kombinacije.
- **Skupinska taktika** zajema taktične elemente, v katerih sodelujeta dva ali trije igralci. Z njimi želijo rešiti del skupne taktične naloge. Ta taktika je zajeta v igri 2:2 in 3:3.
- **Posamična taktika** zajema taktične elemente, ki jih izvaja v igri posamezni igralec brez neposredne pomoči soigralcev. To lahko stori v okviru skupinskih ali skupnih taktičnih nalog. Ta taktika je zajeta v igri 1:1.

Taktiko moramo prilagoditi vadbenim razmeram in razvojnim značilnostim ter ravnih tehnično-taktičnih spretnosti in znanja učencev in učenk. Skupna taktika mora dati samo okvir, znotraj katerega lahko igralci

učinkovito izvajajo in usklajujejo posamične in skupinske igralne dejavnosti. To tudi pomeni, da ne sme omejevati njihove ustvarjalnosti.

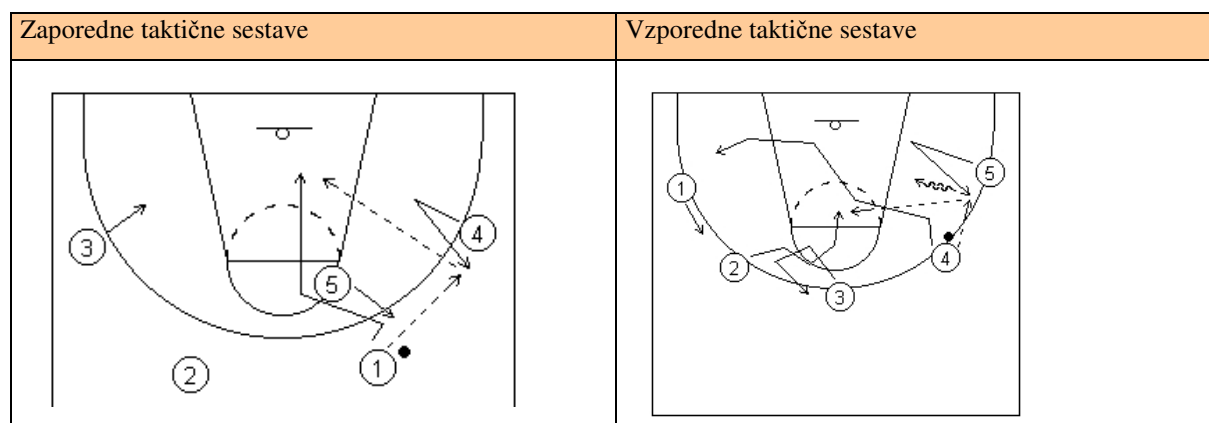
Taktika zajema množico **sredstev** in **oblik** vodenja igre. Najučinkovitejši so, če jih uporabljamo v razmerah, ki so primerne za njihovo uporabo. Zato moramo pred tekmo dobro preučiti razmere v katerih bo tekma potekala (igrišče, gledalci, sodniki), značilnosti in zmožnosti tekmeča (moštva, tipov igralcev, ključnih igralcev, trenerja) ter zmožnosti lastnega moštva.

Sredstva taktike igre so tehnični in taktični elementi, njihove sestave (kombinacije) in taktični sistemi. Če ti niso ustrezno usvojeni in izbrani, igralci ne morejo izpeljati izbrane taktične rešitve.

Taktični (igralni) sistem je shema postavljanja in gibanja igralcev, v katerem so položaji in vloge posameznih igralcev, skupin igralcev ali celotne enajsterice v nogometu, sedmerice v rokometu, peterice v košarki, okvirno določene tako v napadu, kot v obrambi. Sistem mora omogočati dobre pogoje za izvedbo nalog posameznih igralcev in optimizirati njihovo delovanje.

Taktična (igralna) sestava zajema postavljanje in gibanje skupine igralcev ali celotnega moštva v okviru izbranega taktičnega sistema (v posamezni podfazi napada ali obrambe). Njihov cilj je, da pridejo napadalci v ugoden položaj za nadaljevanje ali zaključek napada oziroma, da obrambni igralci preprečijo namere napadalcev ali pridejo do žoge.

Taktične sestave lahko zajamejo delovanje manjšega ali večjega števila igralcev znotraj taktičnega sistema. V njih je zajetih več taktičnih elementov, ki jih lahko igralci izvajajo **zaporedno** (npr.: odkrivanje in sprejem žoge → vtekanje igralca, ki je podal žogo) ali **vzporedno** (npr: preigravanje in hkrati vtekanje in odkrivanje drugih igralcev).

Taktične sestave morajo biti usklajene z zmožnostmi posameznih igralcev in morajo optimizirati njihovo delovanje.

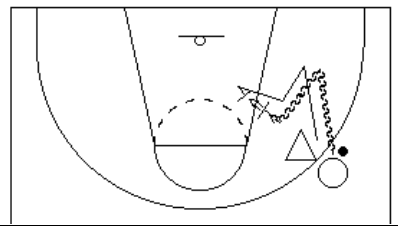
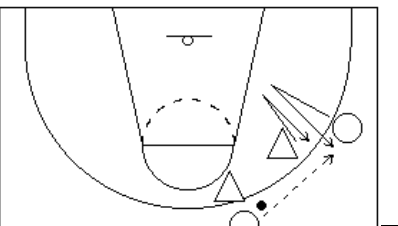
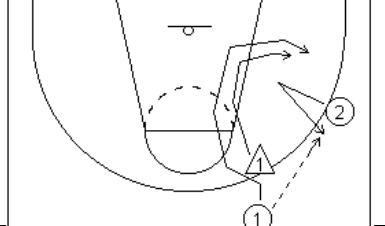
Taktični elementi so sestavni deli igralne sestave. Izvaja jih lahko en, dva, trije ali več igralcev. Z njimi si lahko napadalci ustvariti ugoden položaj za uspešno nadaljevanje akcije v napadu, obrambni igralci pa

poskušajo otežiti ali onemogočiti delovanje napadalcev. Sestavljeni so iz izbranih tehničnih elementov ali njihovih sestav, ki si morajo slediti v ustreznem zaporedju v prostoru in času.

Poznamo **temeljne** in **sestavljene** taktične elemente.

Med **temeljne taktične elemente** spadajo: preigravanja, odkrivanje in vtekanje ter obramba proti njim. Ta tehnično-taktična gibanja (spretnosti) so sestavni deli sestavljenih taktičnih elementov.

1. težavnostna stopnja

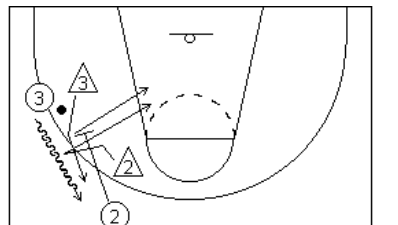
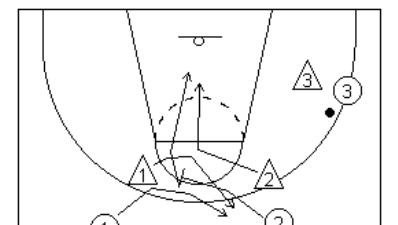
Preigravanje in obramba proti preigravanju	Odkrivanje in obramba proti odkrivanju	Vtekanje za obrambnim igralcem in obramba proti vtekanju

- Med **sestavljene taktične elemente** spadajo križanja z žogo, križanja brez žoge, blokade na strani žoge in blokade brez žoge ter obramba proti njim.

2. težavnostna stopnja

Križanje z vročitvijo in prevzemanje v obrambi	Križanje brez žoge in prevzemanje v obrambi	

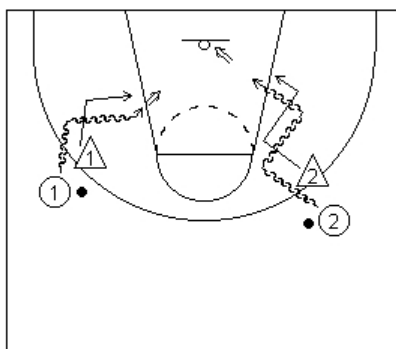
3. težavnostna stopnja

Blokada k žogi in vrivanje v obrambi	Blokada od žoge in spuščanje v obrambi	

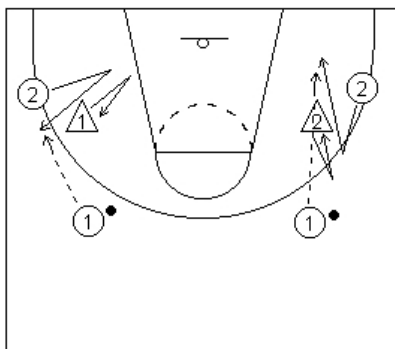
Oblike taktike igre so povezane s pristopom do igre. Ta je lahko obramben ali napadalen, oba pa v aktivni ali pasivni obliki (npr.: agresivno branjenje, pasivno branjenje). Izbor ustrezne oblike taktike igre je odvisen od položaja na igrišču oziroma razmerja sil med tekmece.

POVEZANOST TAKTIKE IN TEHNIKE V MOŠTVENIH ŠPORTNIH IGRAH		
TAKTIKA IN TEHNIKA V NAPADU	TAKTIKA IN TEHNIKA V OBRAMBI	Sposobnosti, lastnosti in znanje
MODEL TAKTIKE IGRE V NAPADU	MODEL TAKTIKE IGRE V OBRAMBI	- ambicije, vrednote, motivi
↓	↓	- poznavanje igre in izkušnje
TAKTIČNI SISTEMI načini in oblike igranja	TAKTIČNI SISTEMI načini in oblike igranja	- sposobnost optimiziranja in prilagajanja
⇓	⇓	- psihične sposobnosti in osebne lastnosti
TAKTIČNE SESTAVE	TAKTIČNE SESTAVE	
⇓⇓	⇓⇓	
TAKTIČNI ELEMENTI	TAKTIČNI ELEMENTI	
⇓⇓⇓	⇓⇓⇓	
TEHNIČNI ELEMENTI in njihove SESTAVE	TEHNIČNI ELEMENTI in njihove SESTAVE	- morfološke značilnosti, motorične in funkcionalne sposobnosti

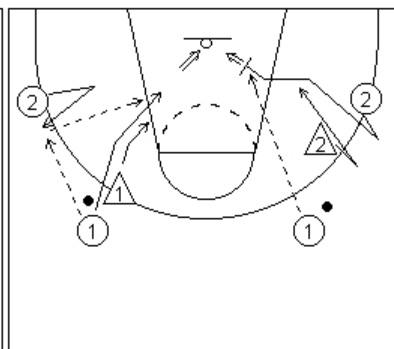
preigravanje

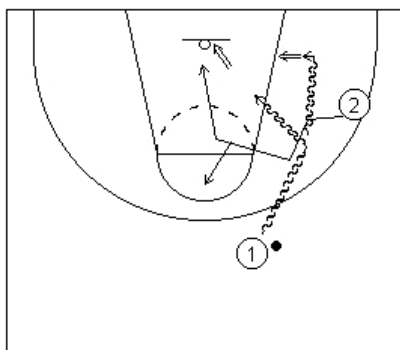
odkrivanje

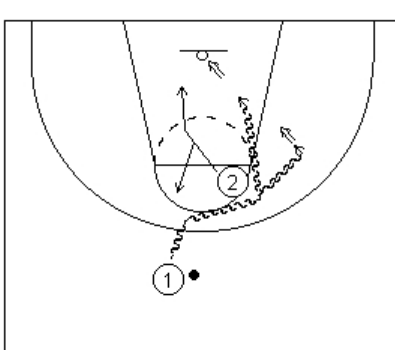
vtekanje

križanje z napeljevanjem

križanje z napeljevanjem s centrom

križanje z vročitvijo žoge

